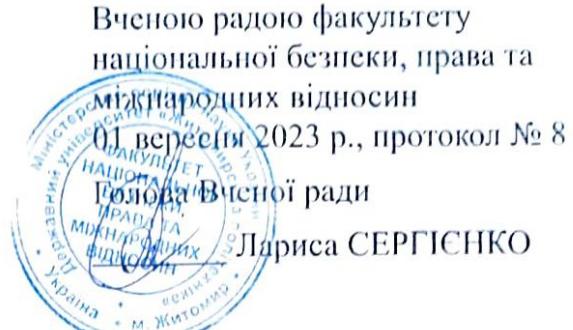

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 Екземпляр № 1	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 Арк 22 / 1
----------------------------	--	--

ЗАТВЕРДЖЕНО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРАЇНОЗНАВСТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
29 серпня 2023 р., протокол № 7
Завідувач кафедри
 Вікторія
ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
 Тарас ВЛАСЮК

Розробник: доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних відносин
і політичного менеджменту Тарас ВЛАСЮК,
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософсько-історичних
студій та масових комунікацій Юлія КОНДРАТЮК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 2</i>
----------------------------	---	---

1.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	нормативна
Модулів – 2	Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1
Загальна кількість годин - 120		Семестр
		2
		Лекції
		32 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		56 год.
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 Екземпляр № 1	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 Арк 22 / 3
----------------------------	--	--

2.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Країнознавство» є надання глибокого розуміння різних аспектів географічних, політичних, економічних, соціальних та демографічних реалій окремих країн та регіонів світу; формування комплексної картини про інші країни, їхню історію, економіку, культуру та міжнародні відносини з іншими державами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоїти теоретичні основи та методи комплексного країнознавства;
- ознайомити з традиційними підходами та новітніми концепціями країнознавства;
- охарактеризувати і зрозуміти різноманітність культур, політичних систем та історичних шляхів розвитку різних країн;
- вивчити географічні, історичні, культурні, геополітичні, соціально-економічні, політико-правові та демографічні особливості розвитку країн і регіонів світу;
- з'ясувати їх вплив на зовнішньоекономічну політику держав і міжнародні відносини;
- сформувати національну свідомість на засадах толерантності, взаємоповаги до інших культур та народів;
- встановити вплив процесів демократизації в глобальному світі та регіональних проблем на розвиток іноземних країн;
- окреслити роль геополітичного положення різних країн та регіонів у розвитку світового порядку та глобальних відносин.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність вчитися та бути сучасно навченим.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 4</i>
----------------------------	--	--

різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»:

РН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

РН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

3.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні основи країнознавства.

Тема 1. Теоретичні основи країнознавства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 5</i>
----------------------------	--	--

Зміст країнознавства як науки. Основні об'єкти країнознавчих досліджень. Періоди становлення та розвитку країнознавства, формування його теоретичного підґрунтя. Провідні наукові школи країнознавства. Функції та особливі методи досліджень країнознавства.

Сутність географічного, історичного, соціально-політичного, суспільно-економічного, культурно-етнографічного аспектів і міжнародних відносин країни як об'єктів країнознавчих досліджень.

Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу.

Особливості типології, класифікації та регіоналізації у країнознавстві. Географічне положення та кордони країн. Регіони світу – країни: Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії та Океанії. Сучасні типологічні схеми країн світу. Основні критерії регіоналізації світового політичного простору.

Суперечності географічного та політологічного підходів. Форми правління та види адміністративно-територіального устрою країн світу.

Тема 3. Етапи формування політичної карти світу.

Фізико- та економіко-географічне, екологічне, соціально-політичне положення країн. Основні об'єкти політичної карти світу. Зміни на політичній карті світу в історичному контексті. Античні держави, країни Стародавнього Сходу, держави епохи феодалізму та колоніалізму. Політична карта світу після Першої та Другої світових воєн. Холодна війна, вплив на світові політичні процеси. Крах світової соціалістичної системи. Новий світовий порядок кінця ХХ ст. ХХІ ст.

Визначення кордонів у державах світу. Вивчення політичних кордонів з точки зору можливостей прикордонного співробітництва, транскордонних зв'язків, територіальних спорів і претензій. Вплив географічних чинників на стратегічні позиції держав у світовому просторі. Політико-територіальні утворення з різним міжнародним правовим статусом.

Тема 4. Сучасна регіоналізація світу.

Регіоналізація світу. Економіко-географічне та геополітичне положення країн. Типологія країн за географічним положенням, розмірами території, чисельністю населення, політичним режимом, статусом і структурою суспільства, формою державного устрою, ідеологічною орієнтацією.

Історико-географічні, цивілізаційні, етнокультурні, етнолінгвістичні та релігійні карти світу. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії. Тенденції розвитку урбанізованих територій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 6</i>
----------------------------	--	--

Сучасна соціально-економічна регіоналізація держав світу. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу країн. Сутність світової економіки та світового господарства. Міжнародні економічні організації.

Значення країнознавства у галузі міжнародних економічних та політичних зв'язків. Форми правління та політичні системи. Основні етапи міжнародної інтеграції. Концептуальна сутність глобалізації. Міжнародний імідж держав.

Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві.

Традиції, звичаї та релігійні практики як чинники культурної ідентичності народів світу. Найвідоміші архітектурні пам'ятки світу. Живопис, скульптура, архітектура та інші форми мистецтва як відображення естетичної та культурної цінності країни. Культурна спадщина країн в літературному та мовному контексті. Історія мистецтва, визначні художники. Традиційна музика. Видатні композитори. Танцювальні традиції. Найвідоміші страви країн світу. Святкові страви і трапези.

Міграційні процеси, вплив на культуру. Культурна адаптація, збереження традицій. Міжкультурна комунікація. Культурний обмін та міжнародні події. Туристичні напрямки та популярність країн. Етичний та стабільний туризм.

Змістовий модуль 2. Комплексна країнознавча характеристика країн світу

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи.

Географічно-країнознавча характеристика Західної, Східної Північної та Південної Європи. Міжнародні відносини та політична система в Польщі, Німеччині, Франції, Італії, Швейцарії, Скандинавських країнах, Великій Британії. Політичні норми та принципи, ідеологія та культура. Місце країн у системі світового господарства.

Країни Бенелюкс. Особливості міні- (Бельгія, Нідерланди, Люксембург) та мікро- (Ватикан, Монако, Ліхтенштейн, Андорра, Республіка Сан-Марино) держав Європи.

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії.

Політична система, форма правління, державного устрою та політичний режим країн Центральної Азії: Узбекистан; Південної Азії: Індія; Південно-Західної Азії: Іран, Ірак; Східної Азії: Китай, Японія; Південно-Східної Азії: Індонезія. Економіко-географічна характеристика. Роль Комуністичної партії КНР. «Японське економічне диво». Особливості історичного розвитку та культури. Менталітет і світогляд китайців та японців.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 7</i>
----------------------------	--	--

Географічне положення, населення, природні ресурси, політична система, міжнародні та зовнішньоекономічні відносини РФ як євразійської країни.

Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки.

Історико-географічна характеристика, форма правління та державний устрій, політичний режим і політична система країн Північної Африки: Єгипет; Західної Африки: Нігерія; Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; Східної Африки: Кенія; Південної Африки: Південно- Африканська Республіка.

Кліматичні особливості різних регіонів Африки. Традиції та культурні особливості різних етнічних груп. Розподіл етнічних груп в різних країнах. Система освіти та охорони здоров'я. Загальна характеристика економіко-соціальної системи. Роль Африки у світовій спільноті.

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки.

Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси країн Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі; Центральної Америки: Куба.

Адміністративно-територіальний поділ США. Найбільші міста. Політична система та політичний розвиток. Основні етапи розвитку канадської політичної мультикультурної державності Особливості соціально-економічного розвитку. Господарство країн, галузева та територіальна структура, зовнішньоекономічні зв'язки. Участь США та Канади у міжнародних організаціях.

Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії.

Фізично-географічна характеристика Австралії, Нової Зеландії та Океанії: океани, острови, ріки, гори. Політична система країн. Економічні та міжнародні відносини. Вплив глобальних викликів, зокрема зміна клімату, на політичну та економічну ситуацію. Економіка та соціальний розвиток.

Вплив європейської колонізації та культурного обміну на регіональну ідентичність. Традиційні культури, мови, релігії та звичаї аборигенів і місцевих народів, їх взаємодія з європейцями.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 8</i>
----------------------------	--	--

4.

Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Методологічні основи країнознавства				
Тема 1. Теоретичні основи країнознавства	14	4	4	6
Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу	14	4	4	6
Тема 3. Етапи формування політичної карти світу	14	4	4	6
Тема 4. Сучасна регіоналізація світу	14	4	4	6
Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві	18	6	6	6
Разом за змістовий модуль 1	74	22	22	30
Змістовий модуль 2. Комплексна країнознавча характеристика країн світу				
Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи	10	2	2	6
Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії	9	2	2	5
Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки	9	2	2	5
Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки	9	2	2	5
Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії	9	2	2	5
Разом за змістовий модуль 2	46	10	10	26
ВСЬОГО	120	32	32	56

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 9</i>
----------------------------	--	--

5.

Теми практичних занять

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи країнознавства	4
2	Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу	4
3	Тема 3. Етапи формування політичної карти світу	4
4	Тема 4. Сучасна регіоналізація світу	4
5	Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві	6
6.	Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи	2
7	Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії	2
8	Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки	2
9	Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки	2
1 0	Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії	2
РАЗОМ		32

6.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1. Теоретичні основи країнознавства 1. «Країнознавство» як навчальна дисципліна: інституалізація та предмет дослідження. Історія науки. Основні періоди становлення та розвитку. Сучасний стан науки. 2. Країна як об'єкт дослідження. Феномен країни. 3. Дефініції «країна», «держава» та «суспільство». 4. Важливість вивчення країн в сучасних геополітичних та суспільно-економічних умовах. 5. Комплекс знань про країну, різноманіття підходів до її вивчення. 6. Методи та методологія дослідження «Країнознавства».	6
2	Тема 2. Типологізація та регіоналізація країн світу 1. Поняття та властивості території. Функції території. 2. Поняття простору. Територіальна структура. 3. Вплив розміру держави на потенціал. Ступінь компактності територій. 4. Чинники стійкого розвитку держав. 5. Formi правління в державах світу. 6. Formi державного устрою. Типи політичних режимів.	6
1	2	3

Житомирська політехніка		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 Екземпляр № 1	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 10</i>
3	Тема 3. Етапи формування політичної карти світу 1. Поняття «державний кордон», його класифікація. 2. Вплив конфігурації на потенціал. 3. Поняття та оцінка геополітичного положення держави. 4. Основні чинники та показники геополітичного положення. 5. Визначення геополітичного потенціалу країни. Елементи структури геополітичного потенціалу. 6. Параметри оцінки геополітичного положення держави.	6	
4	Тема 4. Сучасна регіоналізація світу 1. Оцінка впливу глобалізації на міждержавний розвиток. 2. Демократизація як глобальна тенденція світового розвитку. 3. Міжнародна ринкова економіка та її риси. Економічні моделі розвинених країн. 4. Особливe місце земельних, лісових і паливно-енергетичних ресурсів на місце країни в сучасному світі. 5. Кількісні параметри народонаселення. 6. Особливості розвитку урбанізованих територій у світі.	6	
5	Тема 5. Ключові аспекти культурної спадщини в країнознавстві 1. Етнокультурні характеристики народонаселення. 2. Геокультурний простір і модель вивчення його особливостей. 3. Етнічний склад населення, його класифікація. Етнічний портрет країни. 4. Типи економічних систем країн світу. 5. Системний аналіз економічного розвитку країни. Структурні елементи економіки. 6. Класифікація галузей економіки.	6	
6.	Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи 1. Характеристика головних високорозвинених держав Європи. 2. Спільні та відмінні риси політичного та економічного життя. 3. Міні- та мікро- держави Європи. 4. Особливості історичного розвитку скандинавських держав. 5. Особливості історичного розвитку країни Центрально-Східної Європи. 6. Державний устрій країн. Політична система та її розвиток. Соціально-економічний розвиток. Зовнішньополітична стратегія. Зовнішньоекономічна діяльність.	6	
7	Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії 1. Державний устрій, політична система та особливості економіки КНР. 2. Проблема Тибету і Тайваню. 3. Повоєнне демократичне реформування та демілітаризація Японії. 4. Географічне розташування, природно-кліматичні умови та ресурси Японських островів. 5. Особливості економічного розвитку Японії на сучасному етапі. 6. Вплив ісламу на державу. Методи боротьби з радикальним ісламізмом. Організація ісламського співробітництва.	5	

Житомирська політехніка		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 Екземпляр № 1	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 11</i>
1	2	3	
8	<p>Тема 8. Країнознавча характеристика країн Африки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Географічні обмеження та рельєф країн Африки. 2. Вплив імперіалізму та колоніалізму на розвиток регіону. 3. Основні мови, що використовуються в Африці. 4. Проблеми та виклики економіки регіону. Проблеми бідності та безробіття. 5. Сучасні політичні проблеми та конфлікти. 6. Зміни в глобальній політиці та економіці та їх вплив на Африку. 		5
9	<p>Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси США. 2. Державний устрій США. Політична система і політичний розвиток. Федералізм і розподіл повноважень між штатами та федерацією. 3. Соціально-економічний розвиток. Основні пріоритети зовнішньої політики США. 4. Географічне розташування, природно-кліматичні умови і сировинні ресурси Канади. 5. Етапи розвитку канадської політичної мультикультурної нації і державності. Державний устрій та політична система Канади. Особливості соціально-економічного розвитку Канади. Геополітичне розташування Канади. 		5
10	<p>Тема 10. Країнознавча характеристика Австралії та Океанії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кліматичні різноманітності та вплив на природні умови життя в Австралії і країнах Океанії. 2. Культурні особливості народів та етнічних груп регіону. 3. Політична структура та система управління. 4. Особливості флори та фауни регіону. Глобальні проблеми, які стосуються країн регіону. 5. Розподіл етнічних груп та мовний склад в різних країнах. 6. Роль країн у світових геополітичних процесах. 		5
РАЗОМ			56

7. Індивідуальні завдання

Під час вивчення дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання у формі написання Мікрореферату.

Мікрореферат як наукове дослідження виконується студентами самостійно державною мовою. Всі цитати та не власні твердження студента у тексті (обсягом не більше трьох рядків) мають супроводжуватися посиланнями на відповідне джерело в переліку літератури. Вимога до унікальності реферату – 60-70%. Для підготовки Мікрореферату використовуються наукові, навчальні та нормативні джерела. Текст Мікрореферату може ілюструватися рисунками, схемами, графіками, діаграмами, таблицями тощо.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 12</i>
----------------------------	--	---

Вимоги до структури Мікрореферату

Рекомендований обсяг Мікрореферату складає 3-4 друковані сторінки. Мікрореферат починається із зазначення ПП і групи студента. Далі послідовно наводяться тема, вступ, основна частина, висновки і список використаних джерел за такою структурою:

ПП, група студента

Тема

Вступ, основна частина, висновки.
Список використаних джерел.

Структурні елементи Мікрореферату:

Вступ (0,5 стор., розкривається стан досліджуваної проблеми - варто виділити дискусійні питання та нерозв'язані проблеми; обґрунтовується актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки).

Основна частина (відповідно до обраної тематики описується проведення дослідження - вичерпно розкривається основний зміст питання на основі обраного наукового методологічного апарату).

Висновки (0,5 стор. - пояснюються розв'язання проблеми, пропонуються перспективи розвитку для подальших досліджень - рекомендовано зазначити не тільки те позитивне, що вдалося виявити у результаті опрацювання теми, а й недоліки та проблеми).

Список використаних джерел (5 – 7 джерел) розміщується в списку згідно з порядком посилань у тексті або за абеткою прізвищ авторів.

Технічні вимоги до оформлення Мікрореферату

Мікрореферат зберігається в редакторі Microsoft Office Word на аркушах формату А4 (210x297 мм); шрифт - Times New Roman; кегль тексту 14 пт; міжрядковий інтервал - 1,0.

Текст розміщується на сторінці, залишаючи поля таких розмірів: верхнє і нижнє поля - 2 см; ліве поле - 3 см, праве поле - 1 см; абзац: відступ зліва - 0 см, відступ справа - 0 см, відступ першого рядка - 1 см; інтервал: перед - 0 пт, після - 0 пт, без додаткових інтервалів між абзацами. Слови без переносу, текст вирівнюється за ширину на сторінці.

Ілюстрації (малюнки, фотографії, схеми, діаграми, графіки) та таблиці розміщують як на одній сторінці з машинописним текстом, так і на наступних сторінках відразу після посилання на них за текстом. Вони нумеруються арабськими цифрами без знаку №. Ілюстрації позначаються словом «Рис.». Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

Посилання на літературу та інші інформаційні джерела наводяться за текстом

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023
----------------------------	--	---

у квадратних дужках в кінці речення. Наприклад: [5], [12, с.43], де цифрами позначають порядковий номер джерела в переліку літератури та номери сторінок.

Літературні джерела вказуються лише ті, які використані при написанні Мікрореферату і, на які є посилання у тексті. Цей список (5 – 7 джерел) подається згідно чинних стандартів, зокрема, ДСТУ 8302:2015. URL: <https://www.pdaau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennyaspyskuvykorystanyhdzherel.pdf>.

Перелік тем до індивідуального завдання

1. Сучасний стан Країнознавства: проблеми, напрямки дослідження та перспективи розвитку.
2. Країна як об'єкт дослідження: аналіз феномену країни та його роль у сучасному світі.
3. Важливість вивчення країн у геополітичних і суспільно-економічних умовах: виклики та можливості.
4. Різноманітність підходів до вивчення країн.
5. Функції та властивості території в контексті Країнознавства.
6. Різноманітність форм правління у світі: політичні режими та їх взаємозв'язок.
7. Вплив глобалізації на міждержавний розвиток: аналіз та оцінка.
8. Демократизація як глобальна тенденція світового розвитку: виклики та перспективи.
9. Міжнародна ринкова економіка та її вплив на розвинені країни: особливості та тенденції.
10. Кількісні параметри народонаселення: аналіз та порівняння світових показників.
11. Геокультурний простір та його модель: аспекти вивчення особливостей.
12. Класифікація галузей економіки в контексті Країнознавства.
13. Взаємини та спільні риси політичного та економічного життя найбільших високорозвинених країн Європи.
14. Особливості історичного та економічного розвитку міні- та мікро-європейських держав.
15. Особливості формування та розвитку політичних та економічних систем у скандинавських країнах.
16. Проблеми державного устрою та виклики економічного розвитку Китаю на сучасному етапі.
17. Природно-географічне розташування Японії та його вплив на економіку країни.
18. Економічна інтеграція у межах організації ісламського співробітництва: переваги та виклики.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 14</i>
----------------------------	---	--

19. Вплив географічних особливостей розташування на розвиток країн Африки.
20. Класифікація етнічного складу країн Африки та його вплив на сучасні проблеми та конфлікти.
21. Зовнішньоекономічна діяльність і ключові пріоритети Канади у міжнародних відносинах.
22. Етапи розвитку політичної мультикультурної нації та державності Канади.
23. Культурні особливості народів та етнічних груп у країнах Австралії.
24. Роль країн Океанії у світових геополітичних та економічних процесах.
25. Впливу політичних і культурних чинників на формування міжнародних відносин.

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
1	2
РН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	- вербальні (лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, розповідь, бесіда); - наочні (ілюстрація, демонстрація); - практичні (творчі завдання); - частково-пошуковий (евристичний); - нові форми роботи з інформацією: інфографіка, сторітелінг, скрайбінг, скетчноутінг. - ситуаційний метод, рішення кейсовых завдань.
РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	- вербальні (лекції-візуалізації, лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення); - практичні (творчі завдання); - пояснюально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - інтерактивні методи навчання: світове кафе, оксфордські дебати, мозковий штурм, бліц-опитування, квізи; - ситуаційний метод, рішення кейсовых завдань.
1	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 15</i>
РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	<ul style="list-style-type: none"> - вербальні (лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення); - практичні (тестування, творчі завдання); - пояснюально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - продуктивний (самостійний пошук відповідей на питання); - дослідницький метод; - дискусійний метод. 	
РН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами	<ul style="list-style-type: none"> - вербальні (лекції у формі прес-конференцій, лекції-бесіди, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення); - практичні (тестування, творчі завдання); - пояснюально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); - продуктивний (самостійний пошук відповідей на питання); - дослідницький метод; - дискусійний метод; - інтегровані методи навчання: заняття-ді洛ва зустріч, заняття-навчальна конференція. 	

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання індивідуальних завдань - захист індивідуального завдання.

Контроль виконання самостійної роботи студентами здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЕКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 16</i>
-------------------------	--	---

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання заліку. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “не зазараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЕКТС).

Способи перевірки досягнення програмних результатів навчання

В ході вивчення дисципліни досягнення програмних результатів навчання контролюється шляхом застосуванням наступних видів контролю:

Результат навчання	Методи контролю
1	2
РН4. Систематизувати та упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання; - залік
РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - письмовий контроль (відповіді на запитання лекційного курсу); - виконання практичних завдань (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - самоконтроль та самооцінка; - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання; - залік
1	2

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 17</i>
РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.		<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - письмовий контроль (відповіді на запитання лекційного курсу); - виконання практичних завдань (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - перевірка домашнього завдання (задачі, вправи, окремі розрахунки) - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - самоконтроль та самооцінка; - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання; - залік
РН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами		<ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - письмовий контроль (відповіді на запитання лекційного курсу); - виконання практичних завдань (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); - робота в групі; - виконання завдань самостійної роботи (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - поточне тестування (зокрема, у цифровому освітньому середовищі); - самоконтроль та самооцінка; - взаємоконтроль, рецензування відповідей інших студентів; - графічна перевірка; - практичний контроль; - виконання модульної контрольної роботи; - захист індивідуального завдання; - залік

10. Розподіл балів

Оцінювання досягнень здобувачів за дисципліною за кількісним критерієм здійснюється за 100-балльною шкалою та шкалою ЕКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
 Бали розподілені за темами дисципліни наступним чином:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 <i>Арк 22 / 19</i>
----------------------------	---	--

2. Бостан С. К. Форми державного правління країн Європейського Союзу: юридичні моделі і політична практика: монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 204 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/pravova-literatura/formi-derzhavnogo-pravlinnya-krain-evropeyskogo-soyuzu-yuridichni-modeli-i-politichna-praktika-1-1-1-1-1-read>.
3. Єремеєва І. А. Теоретичне країнознавство: підруч. Дніпро: ДДУВС, 2022. 144 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/10257/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%BD%D4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%BD%D0%BD%D0%BA.pdf>.
4. Культурологія: підручник / за ред. Є. Р. Борінштейн. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16952>.
5. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Країнознавство: навч. посіб. Київ: Кондор, 2018. 264 с. URL: <https://online-condor.com.ua/catalog/humanitarna-literatura/krayinoznavstvo-navchposib>.
6. Лизогуб В. А. Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с. URL: https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/714/3_Krainoznavstvo_Pidruchnik_215_vnutri.pdf.
7. Нараєвський С. В., Редько К.Ю. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навч. посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45841/1/EZK_NP.pdf.
8. Сергієнко, Л.В., Захаров, Д.М., Новосьолов, І.В. Розвиток урбанізованих територій в Україні та світі за період 1950–2035 років. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 3 (105) С.131-145. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8312/17%20%d0%a1%d0%b5%d1%80%d0%b3%d1%96%d1%94%d0%bd%d0%ba%d0%be.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
9. Цепенда М.М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 226 с. URL: <https://ecogeo.cv.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BB%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83-%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
10. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навч. посібник. Київ: Центр учебової літератури, 2019. 256 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/politologiya-mizhnarodnikh-vidnosin-navch-posib-shergin-s-o-1/read>.
11. Шушлян В. Феномен «країни» і «держави» у сучасному політичному дискурсі. Вісник Львівського університету. 2020. Вип. 31. С. 203211. URL:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 Екземпляр № 1	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023 Арк 22 / 21
----------------------------	--	---

7%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A1%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2.pdf.

9. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги - XXI, 2019. 272 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u362/kravchenko_n.b._nmposibnik-2019-teoriya_mizhnarodnih_vidnosin.pdf.

10. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія. Київ: НІСД, 2019. 560 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/sharov_monografiya_ekonom_dyplomatiya_print_new.pdf.

11. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. навч. посібник. Київ: Центр учебової літератури, 2018. 168 с. URL: <https://culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/konfliktologiya-ta-teoriya-pergovoriv-navchalniy-posibnik/read>.

12. Drutman L. Elections, political parties, and multiracial, multiethnic democracy: How the United States gets it wrong. Vol. 96, 2021 pp. 985-1020. URL: <https://www.nyulawreview.org/wp-content/uploads/2021/10/Drutman-ONLINE.pdf>

13. Groom A. J. R., Barrinha A., Olson W. C. International relations then and now: origins and trends in interpretation. Routledge, 2019. 248 p. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=rQWQDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT15&dq=history+of+international+relations&ots=cN0RNT6Vtg&sig=_uk5IqRtslGvyKZLjrMkhLEK4Ug&redir_esc=y#v=onepage&q=history%20of%20international%20relations&f=false.

14. Hix, S., Høyland, B. The political system of the European Union. Bloomsbury Publishing, 2022. 420 p. URL: <https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=yNRuEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=political+system&ots=iwxJdtUrFz&sig=PZIBT43D0BHFbm1FLDv99wbzs-4>.

15. Mannewitz T., Rudzio W. The Political System of Germany. Springer Nature, 2023. 584 p. URL: https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=a1LKEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=political+system+germany&ots=SjptELii3&sig=Qeue77M4iWLIC_AaorTwQI8CHDs.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>.
2. Сайт електронного архіву бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка» - <http://eztuir.ztu.edu.ua/>.
3. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuu.gov.ua/>.
4. Сайт бібліотеки українських підручників <http://pidruchniki.ws/>.
5. Сайт електронної бібліотеки CulOnline - <https://culonline.com.ua/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 <i>Екземпляр № 1</i>	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК10- 2023
----------------------------	--	---

6. Сайт електронної бібліотеки OnlineКондор - <https://online-condor.com.ua/>.
7. Сайт освітнього ресурсу «Українська бібліотека LibreTexts» - <https://ukrayinska.libretexts.org/>.
8. Сайт електронної бібліотеки «Олді+» - <http://ebooks.oldiplus.ua/>.
9. Сайт Міністерства закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/pro-ministerstvo/misiya-ta-viziya>.
10. Сайт ЮНЕСКО <https://www.unesco.org/>.
11. Представництво Європейського Союзу в Україні
<https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine>.
12. Сайт НАТО - <http://www.nato.int>.
13. Сайт ООН - <http://www.un.org>.